

Ämne Möte Nationellt råd för patientsäkerhet	Datum 2024-11-12	Tid 09.00-16.00
Upprättad av Louise Djurberg	Justerad av Samtliga deltagare	Signatur
Deltagare Från Socialstyrelsen: Christian Danielsson, Agneta Calleberg, Louise Djurberg, Arbetsmiljöverket, Kersti Lorén, e-hälsomyndigheten, Karin Littman, Läkemedelsverket, Helena Henriksson, Löf regionernas ömsidiga försäkringsbolag, Pelle Gustafson, Patientnämnden Sörmland, Carolina Sandberg, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU), Sigurd Vitols, Strålsäkerhetsmyndigheten, Lena Thorsson och Noora Siren Närvarande halva dagen: Folkhälsomyndigheten, Andreas Sandgren Närvarande i början av mötet: Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Peder Carlsson Ej närvarande: Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte), Nationell samverkansgrupp Patientsäkerhet (NSG patientsäkerhet), Nätverket Regional stöd och samverkanstruktur (RSS) äldre och hälso- och sjukvård, Statens Haverikommission (SHK), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)		

Nr	Ärende	Föredragande	Beslut, åtgärd etc.
1.	Mötet öppnas	Christian Danielsson	Christian Danielsson öppnar rådets sjuttonde möte. Agenda presenteras. Inga övriga frågor anmäls.
2.	Aktuellt per aktör	Samtliga	<u>Arbetsmiljöverket:</u> Ny regelstruktur träder i kraft 1/1 2025 – mycket arbete med anledning av det. Arbetsmiljöverket och Myndigheten för arbetsmiljökunskap, Mynak, slås ihop. Vägledningen om säkra personflyttningar kommer därmed in under Arbetsmiljöverket. Vägledningen om arbetsmiljö och patientsäkerhet ligger kvar på SKR:s webbplats, vilket är positivt. Aktuellt i tillsynen: hot och våld i omsorgen - från LSS till äldreomsorgen. Den stora tillsynen OSA (organisatorisk och social arbetsmiljö) i vården har avslutats men uppföljningar återstår. Uppföljningen av föreskrifterna kring OSA är snart klar. <u>E-hälsomyndigheten:</u> Arbetet indelat i fyra områden: Digital infrastruktur: Nationell digital infrastruktur, Funktion för interoperabilitet, Informationsöverföring till nationella kvalitetsregister och mellan vårdssystem, Patientdataindex. Stöd för vårdförmedling: Plan för nationell vårdförmedling, Nationellt vårdsökssystem, Nationell katalog över vårdgivare och utförare av socialtjänst, Främja hälsan: Fritidskort för unga,

		<p>Läkemedel: Nationella läkemedelslistan, NLL. Det rör sig om ett 20-tal pågående regeringsuppdrag.</p> <p>Internt på myndigheten lyfts patientsäkerhet eftersom många regeringsuppdrag kopplar till patientsäkerhet. Intern fokusgrupp på myndigheten som ska ta fram en intern handlingsplan för patientsäkerhet – detta så att perspektivet patientsäkerhet bevakas internt i alla uppdrag.</p> <p><u>Folkhälsomyndigheten:</u></p> <p>Myndigheten har fått ett regeringsuppdrag i samverkan med Socialstyrelsen för att se på förslag till lösningar för övervakning av vårdrelaterade infektioner (VRI). Punktprevalensmätningarna utvecklades, det finns dock ett nationellt behov av att bevaka förekomsten av VRI. Vid EDCD:s (European Centre for Disease Prevention and Control) mätning 2023, vilket är senaste mätningen, sågs en hög förekomst av VRI. Myndigheten ser en negativ trend, både inom vård och omsorg. Det gäller även resultaten från HALT (mätningar vid särskilt boende, v 46+47 varje år). Det finns därför behov av att ta steg nationellt. Regeringsuppdraget genomförs i bred samverkan.</p> <p>Arbete inför 2025: stödja regionerna i förbättringsarbetet utifrån EDCD-tillsynen förra året. Nationell arbetsgrupp (NAG) Vårdhygien är en viktig komponent. Det har hänt mycket inom området för antimikrobiell resistens (AMR) under hösten. Patientsäkerhetsarbetet och vårdhygien är en viktig komponent i dessa frågor. En uppdatering av den nationella strategin för AMR planeras – centralt med hänsyn till andra strategier/handlingsplaner. Inför uppdateringen genomförs landsbesök ECDC och kommissionen. Man har synpunkter: ett gott arbete vad gäller AMR men VRI och avsaknaden av mätningar med mera belyses som brister. Regeringen har även beställt en granskning av Statskontoret med anledning av uppdateringen av strategin. Det kommer att bli en stor utvärdering av arbetet. Myndigheten bedriver verksamhet inom Antibiotika Smart Sverige och vidareutvecklar det arbetet internt. Förhoppningen är att det kan stärka arbetet i hälso- och sjukvården, skolor, förskolor, med mera.</p> <p><u>IVO:</u></p> <p>Arbetet utgår från verksamhetsplanen, det vill säga tillsyn och tillstånd och grunduppdraget är patientsäkerhet.</p> <p>Efter tillsynen av äldreården har samtal/uppföljning kommit igång.</p> <p>Sjukhustillsyn med utgångspunkt i crowding och disponibla vårdplatser. Konsekvenserna av bristerna är underlag för diskussion. Även tittat på LSS-verksamheter och nu rör sig mycket kring välfärds kriminalitet.</p> <p>Rapport om estetiska verksamheter kommer i dagarna.</p>
--	--	---

		<p>Patientsäkerhetsarbetet inom vården och omsorgen; kommunala hälso- och sjukvården och nära vård-förflyttningen.</p> <p>Överlag är oseriösa aktörer och välfärds kriminalitet en aktuell fråga. Rör sig om stora belopp och adresserar utmaningar med barn och ungdomar. Att kunna dela information myndigheter emellan är en central fråga. Nödändigt med samverkan mellan nya myndigheter. Behov av utveckling internt samt på sikt lagstiftningsförändringar. Bedömningen görs att detta kommer att påverka rådets arbete framöver också.</p> <p><u>Läkemedelsverket:</u></p> <p>Utgår från tre verksamhetsområden (VO): användning, tillstånd och tillsyn. Regeringsuppdrag, nya distanshandelsregler, rekommendation till vården om restriktiv användning av intravenösa vätskor. För närvarande pågår en informationsturné i landet gällande anmälan av tillbud med medicinteknik (MT). Syftet är ytterst tillgång till säkra produkter och därmed säker användning. Det blir också kunskapshöjande kring vad MT är – det råder inte alltid klarhet exakt vad det kan vara (allt från appar till förbrukningsmaterial). Underrapportering föreligger. I de fall myndigheten har en anmälan från vården når myndigheten längre med tillverkaren. Vid anmälningarna från vården finns inte en anmälan från tillverkaren, så dessa anmälningar gör verkligen skillnad. Myndigheten har tagit fram en informationsfilm, som också ligger på webbplatsen Samlat stöd för patientsäkerhet, som gärna får spridas: Anmäl alltid avvikelser - Läkemedelsverket</p> <p>Dessa regionbesök kompletterar de som också genomförs inom läkemedelssidan och som direktören för VO användning tillsammans med Läkemedelsverkets chefläkare genomför.</p> <p>Ökat anslag i budgetpropositionen för vidare arbete med kliniska prövningar, arbetet som beredskapsmyndighet samt civilt försvar – cybersäkerhet.</p> <p>CBL - Centrum för bättre läkemedelsanvändning (CBL) är ett kansli som samordnar den nationella läkemedelsstrategin, NLS. Uppdraget innebär att CBL-kansliet ska samordna genomförandet av den handlingsplan som tas fram i anslutning till strategin samt lämna och inhämta information om arbetet samt kommunicera resultatet till berörda aktörer och allmänhet.</p> <p><u>Löf:</u></p> <p>Se ppt-bilder. Den nationella nivån har förändrats över tid och flera aktörer har förändrat engagemanget, exempelvis Löf, Nationell samverkansgrupp (NSG) patientsäkerhet och Socialstyrelsen som utvecklat ett nära samarbete inom ramen för arbetet med den nationella handlingsplanen. Det är centralt att signalera ”tillsammans” och att också göra saker tillsammans. Löf tog över material</p>
--	--	---

		<p>från Sveriges kommuner och Regioner (SKR) och uppdaterar löpande materialet. SBAR-materialet är uppdaterat och tryckt. Har genomfört ett pilotprojekt i Dalarna: indikator för att svara på "Hur säker är vården här och nu". Påbörja uppdatering av handboken om riskanalys under 2025. <i>Finns The London Protocol – ett annat sätt att se på utredning av händelser. Något att snegla på när handboken Händelseanalys behöver uppdateras framöver.</i></p> <p><u>Patientnämnderna:</u> Nämnderna har varit med och gett input till vägledningen för patient- och närståendeinvolvering till kunskapsstyrningen. Nämndernas roll är att fånga upp patienternas upplevelse av vården och föra det vidare. Länk: Patientsäkerhetsarbete, patient- och närståendemedverkan, Kunskapsstyrning hälso- och sjukvård Önskar systematisera data och tittar just nu på hur informationen, som går till IVO och Socialstyrelsen, kan systematiseras och göras lika. Nämnderna sitter på mycket information och delar gärna med sig. Om all information gällande patienters klagomål och synpunkter, som finns hos olika aktörer, skulle kunna föras samman skulle nyttan med användningen öka.</p> <p><u>SBU:</u> Se ppt-bilder. SBU:s huvudverksamhet är att ta fram systematiska översikter över insatser inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Balansen nytta och risk är det centrala - risken blir många gånger patientsäkerhet. För närvarande har SBU några uppdrag som kopplar till patientsäkerhet: alternativa metoder till tvångsåtgärder, risk för mag-tarmblödning vid behandling med SSRI eller SNRI hos patienter med inflammatorisk tarmsjukdom (upplysningstjänsten), lägeskontroll nasogastrisk sond (upplysningstjänsten), insatser syftande till att stödja vård- och omsorgspersonal i kommunala verksamheter för att identifiera hälsobehov i syfte att öka patientsäkerhet samt coloncancer screening – värdering nytta-risk.</p> <p><u>Socialstyrelsen:</u> Se ppt-bilder. Uppdatering av den nationella handlingsplanen pågår. Delegeringsföreskrifterna har genomgått översyn. Förslaget är på remiss. Några av rådets aktörer är remissinstans men om någon önskar lämna synpunkter är man välkommen. Inom vårdhygien: enkätundersökning kring styrning av städning, två regeringsuppdrag; det som Folkhälsomyndigheten beskrev och ett gällande vård och omsorg av äldre (utgår från de föreskrifter Socialstyrelsen har på området - handlar om att sprida information, följa upp efterlevnaden och beskriva förutsättningar att följa föreskrifterna).</p>
--	--	---

		<p>Nationella kompetensmål för patientsäkerhet lanserades i juni och arbete med att sprida kompetensmålen pågår. Socialstyrelsen arbetar med konkret stöd till gruppen icke-legitimerad vårdnära personal samt att, i samverkan, utveckla målgruppsanpassade lärandemål för chefer och ledare. I arbetet ligger också att vidareutveckla befintlig webbutbildningen Säker vård.</p> <p>Markörbaserad journalgranskning: metodutbildning inom barn och ungdomspsykiatri, BUP, samt inom hemsjukvård, liksom planering för utbildning inom flera områden. Sista rapporterna om resultaten på nationell nivå från SKR kom i augusti. Socialstyrelsen har tagit över metodhandböckerna.</p> <p>Uppföljning patientsäkerhet: Socialstyrelsen gav ut en baslinjemätning 2021 och i oktober 2024 genomfördes en enkätuppföljning. Visualisering kommer att ske på indikatorportal på Socialstyrelsens webb och annat material tas fram, exempelvis faktablad. Implementeringen av handlingsplanen har följts upp årligen. Den nya enkätuppföljningen i oktober är en vidareutveckling av dessa. Publiceras i januari 2025. Enkätuppföljningen är också en grund för indikatorutveckling.</p> <p>Myndigheten samverkar vidare med referensgruppen med patienter och närstående.</p> <p>Nationella möten 2025 – fortsättning av den etablerade strukturen för dialog, erfarenhetsutbyte och information. Mötena planeras gemensamt Socialstyrelsen, Lof och NSG. Dessa aktörer har även gemensamt beslutat kring konkreta aktiviteter för samverkan under 2025.</p> <p><u>Strålsäkerhetsmyndigheten:</u> Ny kontaktperson i rådet är Noora Siren som tar över efter Lena Thorsson.</p> <p>Föreskrift till hösten om kosmetisk laser, räknar med 9000 anmälningar från verksamheter som sysslar med sådant. I förlängningen kan det bli tillsyn. Området laser, som är icke joniserande strålning, har inte varit reglerat alls. Vem som helst har kunnat köpa utrustning.</p> <p>I övrigt stort fokus på kärnkraften.</p> <p>Avvikelseberättelser är tema i tillsynen 2025. Det kommer in relativt lite anmälningar kring oplanerade händelser.</p> <p>Följande framkom bland annat under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Välfärdsbrottsligheten påverkar flera områden och därmed även myndigheterna. Förutom IVO ser även SSM detta exempelvis kopplat till tandvården, Läkemedelsverket vad gäller medicinteknik (MT), patientnämnderna vad gäller bedrägeriförsök där någon utger sig för att vara läkare.
--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Riskerar undanträngningseffekter för säker vård. Samtidigt kan samverkan oss emellan leda till ett fokus på säkerhets- och kvalitetsfrågorna i detta. • Vad gäller omhändertagandet av patienternas synpunkter och klagomål finns ett pågående samarbete mellan patientnämnderna, Socialstyrelsen och IVO. • Frågorna kring vårdhygien och VRI är även en central fråga för regionerna. • Det handlar om tillgängliga data och att data används på ett bra sätt. Det kommer högre krav från internationellt håll. Får redan propåer som vi har svårt att besvara. • När det gäller vårdhygien: tänk även hemtjänst, inte bara SÄBO. • Nationella digitala infrastrukturen – är en komplex fråga. • Mycket ovisshet fortfarande och samtliga delar är inte heller klara. På sikt ska man kunna dela mycket på EU-nivå. Även frågan om sekundäranvändning aktualiserar många patientsäkerhetsfrågor. Men den nationella digitala infrastrukturen behöver komma på plats först. Och idag går det inte att dela mycket och det blir än mer komplext om man adderar patienten (äga sin data, tillföra egna data, etc). • De juridiska aspekterna är centrala och svåra. Integritet kontra vårdens behov.
3.	Rådets sammansättning 2025	Christian Danielsson	<p>Diskussion kring rådets framtida sammansättning och behov av att addera perspektiv, exempelvis med representant för patient och närstående.</p> <p>Följande framkom bland annat under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rådet skulle få synpunkter från gruppen som direkt berörs av patientsäkerhetsarbetet. • Positivt med patientföreningarnas synpunkter gällande hur de tänker kring patientsäkerhet; hur de jobbar med det och patientfrågor. • Även möjlighet att sprida kunskap till patienter om hur vi som myndigheter och organisationer samverkar kring patientsäkerhet. • Finns olika tänkbara varianter; fast representant, adjungerad vid behov. • Representant från rådet skulle också kunna vara adjungerad i Socialstyrelsens referensgrupp med patienter och närstående. <p><u>Beslut:</u> fortsatt diskussion vid rådets nästa möte.</p>

4.	Uppdateringen av den nationella handlingsplanen	Christian Danielsson	<p><u>Statutsuppdatering:</u> Se ppt. Diskussion kring beskrivningen av rådet och rådets uppgifter i den uppdaterade handlingsplanen, nationella åtgärder för ökad samordning samt hur aktörerna ska beskrivas i den uppdaterade handlingsplanen.</p> <p>Följande framkom bland annat under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det finns en poäng att visa samverkan och ett gemensamt arbete kring säker vård på den nationella nivån. • Centralt att kommunicera tydligare ”tillsammans” när aktörerna i rådet arbetar tillsammans. • De nationella åtgärderna i nuvarande handlingsplan är fortsatt akutella. Det är vad vi har gjort och vad som är rimligt framåt. • Förslaget kring hur aktörerna framgent ska beskrivas i handlingsplanen är bra.
5.	Slutredovisning av regeringsuppdraget 2020–2024	Christian Danielsson	Slutrapporten till Socialdepartement bereds internt på Socialstyrelsen. Aktörernas egna beskrivningar av sitt arbete föreslås infogas oredigerade som bilaga till rapporten. Rådet har inga synpunkter på detta.
6.	Planering av möten 2025	Christian Danielsson	Mötesschema 2025: 26 februari, digitalt, kl. 13.00-16.00 11 juni, fysiskt möte, kl. 09.00-16.00 23 september, digitalt, kl. 13.00-16.00 13 november, fysiskt möte, kl. 09.00-16.00
7.	Nästa möte	Christian Danielsson	Nästa möte den 26 februari, kl. 13.00-16.00 Socialstyrelsen kommer att delge samtliga deltagare powerpointpresentationen och protokoll.